

komsten af Anordninger sker ad to Veje, enten paa Lagtingets eget Initiativ eller paa Grundlag af ministerielle Henvendelser til Lagtinget. Til disse første henregnes f. Eks. alle Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne vedrørende Forhold. I Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28. Februar 1872 bestemmes nemlig, at „nærmere Regler om Almueskolevæsenets Ordning i Bygderne kunne, efter at Forstanderskaberne derom ere hørte, efter Lagtingets Indstilling fastsættes ved kongelig Anordning“. Hertil regnes ligeledes alle under Grindefangsten hørende Bestemmelser, hvor det i Lov for Færøerne af 29. December 1857 § 1 hedder: „Justitsministeren skal være bemyndiget til efter Lagtingets Indstilling at foreskrive de Bestemmelser, som herefter skulle gælde om Grindefangsten paa bemeldte Øer.“

Til den anden Kategori maa henregnes almindelige danske Love med Slutningsbestemmelsen om, at Loven ikke gælder for Færøerne, men at den ved kongelig Anordning kan udvides dertil, efter at Lagtinget er hørt.

Endelig kan Lagtinget i Henhold til Bestemmelsen i Lagtingslovens § 11, uden at speciel Lovhjemmel dertil er nødvendig, fremsætte selvstændige Forslag til Justitsministeriet vedrørende offentlige Foranstaltninger i Almindelighed, herunder formentlig ogsaa Forslag til kongelige Anordninger.

Hvad enten nu Lagtinget paa eget Initiativ vedtager Forslag til kongelig Anordning eller Forslag til Bestemmelse vedrørende offentlige Foranstaltninger, eller Lagtinget paa Regeringens Initiativ vedtager et Forslag, vil det Tilfælde kunne indtræffe, at Ministeren og Lagtinget bliver uenige, at Ministeren ikke mener at kunne fremme det af Lagtinget vedtagne Forslag. Saadanne Tilfælde har forekommet af og til, og Resultatet har været, at Lagtinget har nøjet sig og resigneret. Men efterhaanden som Folkeretsbevidstheden er trængt mere igennem ogsaa paa Færøerne, har Lagtinget, sikkert i fuld Tilslutning til det færøske Folks Standpunkt i den sidste Tid, indtaget den Stilling at fastholde sit een Gang vedtagne Standpunkt. Men naar Ministeriet eller Ministerierne ogsaa indtager samme Standpunkt: at fastholde sin Stilling og ikke bøje sig for Lagtingets Afgørelse, følger nødvendigvis heraf, at hele det færøske Lovgivningsmaskineri gaar i Staa, at alt det for Øerne kostbare Lagtingsarbejde forspildes.

Nu vil man, og sikkert med al god Grund, kunne sige, at en saadan indtrædende Konflikt i Lovgivningsarbejdet vil man ikke komme helt udenom, medmindre der ud-

nævnes en for Lagtinget ansvarlig Minister. Dette er i og for sig rigtigt, og man har ogsaa i Lagtinget været fuldt opmærksom herpaa, men man ansaa det i 1918, den Gang dette Lovforslag vedtoges, ikke for betimeligt at fremsætte Krav om en særlig for Lagtinget ansvarlig Minister. Man er ved Lagtingslovforslaget gaaet ud fra, at derved, at Amtmanden udgaar som Mellemlid mellem Lagtinget og Justitsministeren, kommer denne sidste til at staa mere upaaavirket, mere uafhængig og kommer derved til at have meget friere Adgang til at fremme de af Lagtinget vedtagne Sager end under de nuværende Forhold, hvor Ministeren i Henhold til gammel Praksis er afhængig af den beskikkede Embedsmands, Amtmandens, Indstilling. Jeg skal her indskyde den Bemærkning, at selvfølgelig har Lagtinget indset, at skulde Amtmanden udgaa som Mellemand mellem Ministeren og Lagtinget, maatte Ministeren selv eller en af ham udvalgt Repræsentant have Adgang til Tingets Forhandlinger. Derom findes Bestemmelse i § 9, 1ste Stykke.

I de sidste Tider har der henligget adskillige Lovforslag og kongelige Anordninger, vedtagne af Lagtinget i sidste og tidligere Samlinger, som ikke har kunnet nyde Fremme. Dette Forhold kan ikke vel forsvares, og dette Forhold vilde ikke være indtruffet, hvis Lagtinget, altsaa Færingernes folkevalgte Mænd, som det nu er foreslaaet i det nye Lovforslag, havde kunnet henvende sig direkte til Justitsministeren udenom Embedsmanden, Amtmanden.

Hermed skal jeg slutte og skal blot til sidst udtale: Jeg saa i et af Rigsdagens Værelser forleden en Plakat med følgende Ordlyd: Fredstraktaten bekræfter Folkenes Ret til selv at bestemme deres Skæbne. Jeg er vis paa, at alle ærede Medlemmer i dette høje Ting giver forannævnte frisindede Sætning sin Tilslutning. Ud fra denne min Overbevisning har jeg gunstigst Forventning om, at dette høje Ting vil vise samme Sympatitilkendegivelse overfor dette Andragende og eventuelt andre Andragender af lignende Art, der fremkommer fra dette lille nordiske Folk i Atlanterhavet, der ved Skæbnens Tilfældighed knyttedes til Danmarks Krone, og som trods Tidernes Ugunst og Befolkningens Faatallighed har opretholdt deres nordiske Karakter og sine særmerkede Ejendommeligheder lige saa trofast som noget af de andre skandinaviske Folkefærd. Jeg tør frit udtale, at det er enhver Færings inderlige Ønske, at Lagtinget skal være Færingernes rette Repræsentation, at Lagtinget skal raade for Lov